

AANVULLEND ONDERZOEK

BLEKERSTRAAT 83

TE ENSCHEDE

Ecologie

Rapportage aanvullend onderzoek

Blekerstraat 83 te Enschede

Opdrachtgever	Viersprong Wonen B.V. Enschedesestraat 163 7574 AC Oldenzaal
Rapportnummer	15466.002
Versienummer	D1
Status	Eindrapportage
Datum	1 oktober 2021
Vestiging	Overijssel Wilhelm Röntgenstraat 7a 8013 NE Zwolle 088 - 5001600 zwolle@econsultancy.nl
Opsteller	[Redacted]
Paraaf	
Kwaliteitscontrole	
Paraaf	

Kwaliteitszorg

Econsultancy is lid van het Netwerk Groene Bureaus (NGB). Het NGB is een vereniging van ecologische advies- en -onderzoeksbureaus en werkt aan de kwaliteit van advisering gericht op natuur, landschap, water, milieu en ruimte en behartigt de belangen van groene adviesbureaus. Het Netwerk hanteert een gedragscode die opdrachtgevers en andere belanghebbenden een basis biedt om de leden aan te spreken op de kwaliteit van hun werk.

Econsultancy werkt volgens een dynamisch kwaliteits- en milieusysteem, zoals beschreven in het kwaliteits- en milieuhandboek. Ons kwaliteits- en milieusysteem is gecertificeerd volgens de eisen in de NEN-EN-ISO 9001 en NEN-EN-ISO 14001.

Betrouwbaarheid

Dit onderzoek is op zorgvuldige wijze uitgevoerd conform de toepasselijke en van kracht zijnde protocollen en richtlijnen voor onderzoek. Het onderzoek betreft echter een momentopname en geeft een inschatting van de aanwezigheid van beschermde soorten op de onderzoekslocatie. Het incidenteel voorkomen van beschermde soorten is nooit met zekerheid uit te sluiten. Econsultancy accepteert op voorhand geen aansprakelijkheid ten aanzien van mogelijke beslissingen die de opdrachtgever naar aanleiding van het door Econsultancy uitgevoerde onderzoek neemt.

INHOUDSOPGAVE

1	INLEIDING	1
2	GEBIEDSBESCHRIJVING	2
	2.1 Huidig gebruik onderzoekslocatie en omgeving	2
	2.2 Toekomstig gebruik van de onderzoekslocatie	4
3	RESULTATEN VOORGAAND ONDERZOEK.....	5
4	ONDERZOEKSMETHODIEK	6
5	ONDERZOEKSRESULTATEN.....	7
	5.1 Vleermuizen.....	7
	5.2 Samenvatting.....	8
6	TOETSING AAN WET- EN REGELGEVING	9
7	CONCLUSIES EN AANBEVELINGEN	10

1 INLEIDING

Econsultancy heeft van Viersprong Wonen B.V. opdracht gekregen voor het uitvoeren van een aanvullend ecologisch onderzoek aan de Blekerstraat 83 te Enschede.

Het aanvullend ecologisch onderzoek is uitgevoerd in het kader van de voorgenomen sloop van een gebouw en een bestemmingsplanwijziging.

Het aanvullend ecologisch onderzoek is uitgevoerd naar aanleiding van de resultaten van de quickscan Wet natuurbescherming die Econsultancy in maart 2021 op de onderzoekslocatie heeft uitgevoerd (rapport 15466.001, versie D1).

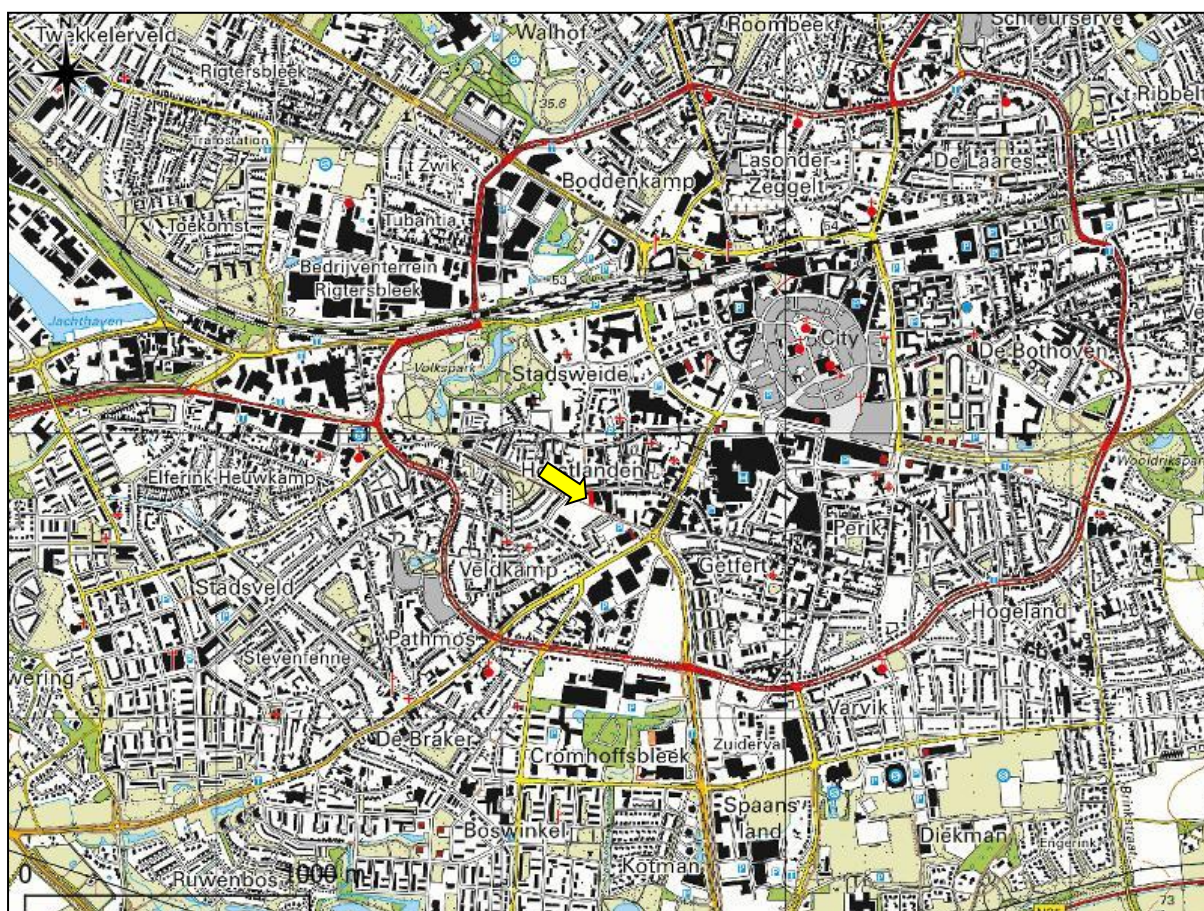
Econsultancy is lid van de branchevereniging "Netwerk Groene Bureaus" en werkt volgens de door het Netwerk opgestelde gedragscode en protocollen.

2 GEBIEDSBESCHRIJVING

2.1 Huidig gebruik onderzoekslocatie en omgeving

De onderzoekslocatie ($\pm 850 \text{ m}^2$) ligt aan de Blekerstraat 83, circa 900 meter ten zuidwesten van de kern van Enschede.

Volgens de topografische kaart van Nederland zijn de coördinaten van het midden van de onderzoekslocatie $X = 257.315$, $Y = 470.775$. In figuur 1 is de ligging van de onderzoekslocatie weergegeven.

Figuur 1. Ligging onderzoekslocatie.

De onderzoekslocatie is bebouwd met een bedrijfspand, waar tot voor kort het Rode Kruis was gevestigd. Het gebouw bestaat uit twee bouwlagen en heeft een plat dak. Op de begane grond zijn enkele ruimtes nog in gebruik. Op de eerste verdieping is een voormalig leslokaal. De overige ruimtes op beide verdiepingen worden vooral nog gebruikt voor opslag van materiaal. Ten zuiden van het bedrijfspand staan twee schuren welke eveneens gebruikt worden voor opslag. De onderzoekslocatie bestaat verder voornamelijk uit verharding, enkele rommelhoekjes en opslag. Aan de westzijde van de onderzoekslocatie is een steeg die leidt tot de achtertuin van de naastgelegen woning. Een smalle strook van deze tuin behoort tot de onderzoekslocatie.

De onderzoekslocatie is gelegen in een woonwijk en wordt begrensd met ten noorden de Blekerstraat en ten zuiden een fietspad. Ten westen en oosten zijn twee woningen en enkele andere opstallen gelegen. Ten zuiden van het fietspad worden momenteel appartementencomplexen gebouwd.

In figuur 2 is een luchtfoto van de onderzoekslocatie en de directe omgeving weergegeven. De figuren 3 t/m 11 geven een impressie van de onderzoekslocatie, middels foto's die zijn genomen tijdens het veldbezoek voor de quickscan Wet natuurbescherming (rapport 15466.001, versie D1).

Figuur 2. Luchtfoto onderzoekslocatie en directe omgeving.

Figuur 3. Hoofdingang van het bedrijfspand aan de noordzijde van de onderzoekslocatie.

Figuur 4. Steeg naar tuin aan de westzijde van de onderzoekslocatie.

Figuur 5. Rommelhoek aan de westzijde van de onderzoekslocatie, kijkend in noordelijke richting. Links de tuin van de naastgelegen woning.

Figuur 6. Overwoekerde schuur ten zuiden van bedrijfspand.

Figuur 7. Groenstrook ten zuiden van de onderzoekslocatie.

Figuur 8. Bedrijfspand en schuren, kijkend in noordelijke richting.

Figuur 9. Oostzijde onderzoekslocatie.

Figuur 10. Opslagruimte op de begane grond.

Figuur 11. Voormalig leslokaal in bedrijfspand.

Figuur 12. Binnenkant schuur.

2.2 Toekomstig gebruik van de onderzoekslocatie

De initiatiefnemer is voornemens de bebouwing op de onderzoekslocatie te slopen en het aanwezige groen te verwijderen. Er zullen woningen gerealiseerd worden alsmede een steeg/doorgang van de Blekerstraat naar het fietspad te zuiden van de onderzoekslocatie.

3 RESULTATEN VOORGAAND ONDERZOEK

Uit de quickscan blijkt dat, om de effecten van de ingreep volledig te kunnen toetsen aan de Wet natuurbescherming er op sommige punten meer informatie is benodigd:

“In de muur in de steeg, aan de westzijde van de onderzoekslocatie, zijn een gat en ruimte onder de dakrand aangetroffen, die toegang bieden tot de spouw voor gebouwbewonende vleermuizen. Bij het zuidelijk deel van de eerste verdieping van het bedrijfspand zijn ook meerdere openingen in het voegwerk en onder dakranden aangetroffen. Tussen de betimmering en gevel zijn, bij de zuidelijke dakrand, openingen aangetroffen die toegang tot de spouw kunnen bieden. Ook tussen de windveer en gevel aan de oost- en in mindere mate westzijde van het bedrijfspand zijn openingen aangetroffen die wederom toegang tot de spouw kunnen bieden. De bebouwing is geschikt als verblijfplaats voor gewone dwergvleermuis en laatvlieger. Deze soorten kunnen de bebouwing in principe gebruiken als zomerverblijf, kraamverblijf en als baltsverblijf. Bij de sloop van de bebouwing kan daarom sprake zijn van verstoring en vernietiging ten aanzien van een vaste rust- of voortplantingsplaats van desbetreffende soorten.”

4 ONDERZOEKSMETHODIEK

Voor het onderzoek naar vleermuizen werden in de periode half april tot oktober in totaal vijf veldbezoeken uitgevoerd. De veldbezoeken werden in de avonduren en ochtenduren uitgevoerd. De inventarisatiemethode is conform het protocol voor vleermuisonderzoek (versie januari 2021), dat is opgesteld door het vleermuisvakberaad van het Netwerk Groene Bureaus. De onderzoeksinspanning is gebaseerd op de functies zomerverblijfplaats, kraamverblijf en paarverblijf/baltsplaats voor de gewone dwergvleermuis, ruige dwergvleermuis en laatvlieger. Het protocol heeft tot doel het belang van de functies van onderzoekslocaties voor soorten vleermuizen effectief en efficiënt vast te stellen dan wel uit te sluiten. Doordat vleermuizen iedere (verblijfs)functie slechts een beperkte periode van het jaar gebruiken, is onderzoek naar alle op de onderzoekslocatie mogelijke functies noodzakelijk. Iedere (verblijfs)functie afzonderlijk geniet een jaarronde bescherming.

Voor het onderzoek werd gebruik gemaakt van professionele batdetectors met opnamemogelijkheid (Pettersson D240x). Een batdetector zet het voor het menselijk gehoor niet hoorbare ultrasone geluid van vleermuizen om naar frequenties die wel hoorbaar zijn. Op basis van de geluidsfrequenties en ritmes kunnen verschillende soorten vleermuizen worden onderscheiden. De opnamemogelijkheid is belangrijk omdat de geluidsopnames kunnen worden gebruikt voor het determineren van soorten die op basis van hun geluid moeilijk zijn te onderscheiden (met name Myotis-soort) en waarbij het sonogram uitsluitel kan geven. Hierbij werd gebruik gemaakt van analyseprogramma Batsound.

Overzicht veldbezoeken

Het onderzoek bestond uit diverse veldbezoeken. Onderstaande tabel bevat een globaal overzicht van de uitgevoerde veldbezoeken in 2021.

Tabel I. Onderzoeksinspanning per soortgroep

	februari	maart	april	mei	juni	juli	augustus	september
vleermuizen								
tijdstip	-		1 x ochtend* en 2 x avond*				2 x avond*	
datum			21 mei, 21 juni en 12 augustus				23 augustus en 21 september	
functie			zomer-/ kraamverblijf				paar-/baltsverblijf	

* De onderzoeksinspanning is weergegeven voor één persoon, maar is door twee personen uitgevoerd.

Tijdens de veldbezoeken waren de weersomstandigheden voor het waarnemen van vleermuizen gunstig (zie tabel II). Tijdens geen van de veldbezoeken was de temperatuur lager dan 8 °C. De windsnelheid lag beneden de 5 Bft. en er was geen sprake van neerslag, anders dan een lichte motregen.

Tabel II. Omstandigheden aanvullende onderzoeken vleermuizen

Datum	Tijd	Temperatuur	Windkracht	Weersomstandigheden
21 mei 2021	3:30 - 5:30	8 °C	3	Bewolkt en droog
21 juni 2021	21:55 - 00:10	13 °C	2-3	Bewolkt en droog
12 augustus 2021	21:00 - 23:15	14 °C	0-1	Helder en droog
23 augustus 2021	22:10 - 00:35	14 °C	2	Helder en droog
21 september 2021	20:45 - 22:55	12 °C	1	Helder en droog

5 ONDERZOEKSRISULTATEN

5.1 Vleermuizen

Tijdens het onderzoek naar zomer- en kraamverblijfplaatsen zijn er geen zomer- of kraamverblijfplaatsen in het te onderzoeken gebouw of bebouwing in de omgeving aangetroffen. Er zijn geen in- of uitvliegende individuen aangetroffen bij de bebouwing op de onderzoekslocatie. Er zijn wel gewone dwergvleermuizen rondom de onderzoekslocatie waargenomen die langs vlogen of foerageerden. Deze vleermuizen vertoonden geen binding met het pand en kwamen vanuit zuidoostelijke en noordelijke richting aanvliegen, wat duidt op verblijfplaatsen elders.

Tijdens het onderzoek naar paar- en baltsverblijfplaatsen zijn geen baltsterritoria vastgesteld die mogelijk binding hebben met de te slopen bebouwing, doordat er geen baltsactiviteit langs de gevels werd waargenomen. Baltsactiviteit kan bestaan uit het produceren van 'baltsgeluiden' of 'sociaal geluid', vaak in combinatie met een vliegpatroon steeds langs eenzelfde locatie (bijvoorbeeld een gevel) en eventueel met aantikgedrag. Geen van deze gedragingen is rondom de te slopen bebouwing waargenomen tijdens de veldbezoeken. Verderop in de wijk is wel baltsactiviteit van de gewone dwergvleermuis waargenomen, verscheidene waarnemingen binnen een straal van 150 meter duiden op twee territoria. In figuur 4 zijn de resultaten van het onderzoek naar vleermuizen samengevat weergegeven.

Figuur 13. Ligging van baltslocaties op basis van inventarisatie in het seizoen 2021.

5.2 Samenvatting

Samengevat zijn er binnen het plangebied geen verblijfplaatsen (zomer-, kraam- of paarverblijfplaats) van vleermuizen aangetroffen. Aan de hand van het uitgevoerde veldonderzoek kon met zekerheid gesteld worden dat de onderzoekslocatie geen verblijffuncties biedt aan vleermuizen. Er zijn geen in- of uitvliegende individuen aangetroffen uit de bebouwing op de onderzoekslocatie. In de wijk rondom het plangebied zijn wel foeragerende, migrerende of baltsende gewone dwergvleermuizen aangetroffen. Deze vleermuizen vertoonden echter geen binding met de bebouwing op de onderzoekslocatie.

6 TOETSING AAN WET- EN REGELGEVING

6.1 Vleermuizen

Alle vleermuissoorten vallen onder het beschermingsregime van de Habitatrichtlijn en de conventie van Bonn, in de Wet natuurbescherming ondergebracht in artikel 3.5. De verboden handelingen die van toepassing zijn op de vleermuizen betreffen het opzettelijk verstoren, doden of vangen van de dieren en het beschadigen of vernielen van de rust- en voortplantingsplaatsen.

Uit de verrichte veldonderzoeken naar vleermuizen bleek dat er geen beschermde functies op de planlocatie aanwezig zijn. De voorgenomen werkzaamheden zullen daarom niet leiden tot overtreding van de Wet natuurbescherming ten aanzien van vleermuizen. Er zijn geen maatregelen noodzakelijk gedurende de werkzaamheden ten aanzien van vleermuizen.

7 CONCLUSIES EN AANBEVELINGEN

Econsultancy heeft in opdracht van Viersprong Wonen B.V. een aanvullend ecologisch onderzoek uitgevoerd aan de Blekerstraat 83 te Enschede.

Het aanvullend ecologisch onderzoek is uitgevoerd in het kader van de voorgenomen sloop van een gebouw en een bestemmingsplanwijziging.

Voorgenomen ingreep

De initiatiefnemer is voornemens de bebouwing op de onderzoekslocatie te slopen en het aanwezige groen te verwijderen. Er zullen woningen gerealiseerd worden alsmede een steeg/doorgang van de Blekerstraat naar het fietspad te zuiden van de onderzoekslocatie.

Functie onderzoekslocatie voor vleermuizen

De onderzoekslocatie is vijfmaal onderzocht op verblijfsfuncties van de gewone dwergvleermuis, rui-ge dwergvleermuis en de laatvlieger. Hieruit is gebleken dat de onderzoekslocatie geen verblijfsfunctie voor vleermuizen bevat. In de wijk rondom de onderzoekslocatie zijn verscheidene baltsende gewone dwergvleermuizen aangetroffen. Echter vertoonden deze vleermuizen geen binding met de bebouwing op de onderzoekslocatie. Als gevolg van de werkzaamheden worden geen overtredingen van de Wet natuurbescherming overtreden ten aanzien van vleermuizen.

Conclusie

Uit de uitgevoerde onderzoeken op de onderzoekslocatie is gebleken dat er geen verblijfsfuncties voor de onderzochte vleermuissoorten aanwezig zijn. De voorgenomen ingreep zal geen overtreding van de verbodsbepalingen in de Wet natuurbescherming tot gevolg hebben.

Verklarende woordenlijst

Activiteitenplan

Een activiteitenplan dient als begeleidend document voor een ontheffingsaanvraag. In het activiteitenplan zijn maatregelen verwoord waarmee de functionaliteit van een rust- of verblijfplaats van een beschermde soort behouden blijft en schade aan individuen wordt voorkomen.

Externe werking

Niet alleen activiteiten in een Natura 2000-gebied/EHS hebben invloed op de staat van instandhouding van het gebied, ook activiteiten buiten het gebied kunnen de natuurwaarden in een gebied beïnvloeden. Dit wordt "externe werking" genoemd. Er bestaat geen ruimtelijke grens voor externe werking: bepalend zijn de effecten op de instandhoudingsdoelstellingen van de soorten en habitattypen in het Natura 2000-gebied/ EHS, ongeacht de afstand tot het beschermde gebied.

Expert Judgement

Inschatting van een deskundige op grond van zijn kennis en ervaring.

Foerageerhabitat

Het gebied waarbinnen een soort voedsel zoekt.

Foerageren

Zoeken en vinden van voedsel door dieren (jachtgebied).

Functioneel leefgebied

Hiermee wordt het gebied dat is benodigd om de functionaliteit van een voortplantingsplaats of van een vaste- rust of verblijfplaats te behouden. Een nestlocatie of voortplantingsplaats kan bijvoorbeeld alleen succesvol functioneren, wanneer er voldoende habitat (schuilgelegenheid, voedsel etc.) van voldoende kwaliteit aanwezig is om te kunnen paren, eieren te leggen en jongen groot te brengen.

Gunstige staat van instandhouding

Er is sprake van een gunstige staat van instandhouding van een soort of habitatype als de omstandigheden waarin de soort of het habitatype voorkomt perspectief bieden op een duurzaam voortbestaan van die soort of dat habitatype.

Habitat

Omvat de plaatsen waar een bepaald organisme voorkomt doordat de abiotische en biotische factoren (niet levende en levende natuur) van die plaatsen voldoen aan de eisen en toleranties die het organisme stelt om te kunnen overleven, groeien en zich voortplanten.

Kraamverblijfplaats

Voortplantingsplaats van vleermuizen. Het gaat hierbij vaak om de vrouwelijke exemplaren van een kolonie (ook wel kraamgroep genoemd) die gezamenlijk hun jongen grootbrengen. De aantallen vleermuizen in een kraamgroep kan oplopen tot meerdere honderden exemplaren.

Landschappelijk inpassingsplan

Het inpassen van ruimtelijke ontwikkelingen in het buitengebied middels een ontwerp van de groenvoorziening, dat voldoet aan het beleid ten aanzien van ruimtelijke kwaliteit. Hierdoor wordt zorg gedragen dat een ruimtelijke ontwikkeling past in het landschap.

Landhabitat

Amfibieën zijn voor de voortplanting afhankelijk van water. Buiten de voortplantingsperiode maakt de soortgroep gebruik van landhabitat als onderdeel van het leefgebied. Landhabitat voor amfibieën omvat onder andere structuurrijke of opgaande vegetatie zoals (loof)bos, houtwallen, struikgewas, heide, ruigtekruiden, vegetaties en moeras.

Mitigerende maatregelen

Maatregelen die negatieve effecten bij een ingreep voorkomen of reduceren.

Omgevingscheck

Een omgevingscheck wordt uitgevoerd bij verlies van leefgebied van een jaarrond beschermde functie van een soort die door een ingreep (tijdelijk) verloren gaat. De omgeving van de ingreep wordt door een ter zake deskundige beoordeeld op aanwezigheid van voldoende alternatief leefgebied en/of potentiële verblijfplaatsen.

Ontheffing

De Wet natuurbescherming is gemaakt om planten- en diersoorten die vrij in het wild leven te beschermen. Om deze kwetsbare soorten te beschermen bevat de Wet natuurbescherming een aantal verbodsbepalingen. Onder bepaalde voorwaarden mogen de activiteiten wel doorgaan, daarvoor kan een ontheffing benodigd zijn. Een ontheffing is een besluit waarbij in een individueel concreet geval een uitzondering op een wettelijk verbod wordt gemaakt.

Paarverblijfplaats

Dit is een verblijfplaats die hoofdzakelijk in het najaar (september/oktober) door vleermuizen worden gebruikt om te paren. Eén mannetje kan een dergelijke verblijfplaats met meerdere vrouwtjes delen. In de omgeving van de paarverblijfplaats wordt veelal door het territoriale mannetje middels baltsvluchten getracht vrouwtjes aan te lokken.

Populatie

Een biologische populatie is een groep individuen van dezelfde soort die zich onderling voortplant en als zodanig geïsoleerd is van andere zulke groepen.

Rode Lijst

Rode Lijsten laten zien welke soorten zijn verdwenen en welke soorten in een gebied sterk zijn achteruitgegaan of zeldzaam zijn. Er bestaan verschillende Rode Lijsten. Voor vogels, voor zoogdieren, planten, paddenstoelen, insecten en voor allerlei andere soortgroepen. Rode Lijsten hebben geen officiële juridische status. Plaatsing op de lijst maakt een dier dus nog geen 'beschermde diersoort' in de zin van Wet natuurbescherming. De Rode Lijsten hebben in de praktijk wel een belangrijke signaleringfunctie. Door de Rode Lijst te raadplegen, kunnen alle instellingen die met natuurbehoud te maken hebben rekening houden met bedreigde soorten.

Significant negatief effect

Een effect is in het kader van de Wet natuurbescherming significant als de instandhoudingsdoelen van het Natura 2000-gebied dreigen te worden aangetast.

Het begrip 'significant' staat centraal in de toepassing van het beschermingsregime voor Natura 2000-gebieden bij zowel vaststelling van beheerplannen als de vergunningverlening. Het bepaalt of een uitvoerige toetsing, een zogenaamde passende beoordeling, moet worden uitgevoerd. Indien als gevolg van een ingreep de toekomstige oppervlakte habitat of leefgebied, aantal van een soort of kwaliteit van een habitat lager zal worden dan zoals bedoeld in de instandhoudingsdoelstelling, dan kan sprake zijn van significante gevolgen. Voor het goede begrip, de soorten hoeven er niet te zitten, het gebied moet geschikt zijn voor de soorten.

Vaste rust- of voortplantingsplaats

Een plek binnen het leefgebied van een soort die essentieel is voor de levenscyclus van een individu. Wet natuurbescherming omschrijft niet exact wat een vaste rust- of voortplantingsplaats is. Dit is soortafhankelijk.

Vliegroute

Een vaste route die door vleermuizen wordt gebruikt tussen de verblijfplaatsen naar foerageergebieden.

Winterverblijfplaats

Verblijfplaats die gebruikt wordt om de periode van winterrust te overbruggen. Voor vleermuizen zijn dit vorstvrije, maar koele en vochtige plekken. Er kans sprake zijn van massaverblijfplaatsen, verblijfplaatsen van kleine groepen of één of enkele individuen.

Zomerverblijfplaats

Buiten de kraamperiode worden deze door vrouwtjes gebruikt, binnen de kraamperiode door individuele mannetjes.

